

مگزیک

مترجم: فاطمه یوسفی لیمانی

← گزارش کشوری

مروری بر اطلاعات کلی کشور

رئیس جمهور: ارنستو زدیلو پونسه^(۱) (از دسامبر ۱۹۹۴، انتخابات جدید در سال ۲۰۰۰ میلادی برگزار خواهد شد).
استقلال: ۱۶ سپتامبر سال ۱۸۱۰ (از اسپانیا).

جمعیت (تخمین ژوئیه ۱۹۹۹): ۱۰۰/۳ میلیون نفر.

موقعیت جغرافیایی: جنوب آمریکای شمالی با مساحت ۷۶۲۰۰۰ مایل مربع (نزدیک به سه برابر مساحت تگزاس).

شهرهای بزرگ: مکزیکوسیتی (پایتخت)، گوادالاجارا^(۲)، مونتری^(۳) و پوئبلا^(۴).

زبان: اسپانیولی، شاخه‌های مختلف زبان مایان، ناهواتال^(۵) و سایر زبانهای بومی.

گروه‌های نژادی: ۶۰ درصد مستیزو (سرخپوست-اسپانیایی)، ۳۰ درصد آمریکایی-سرخپوست، ۹ درصد قفقازی، و ۱ درصد سایر نژادها.

مذهب: ۸۹ درصد رومن کاتولیک، ۶ درصد پروتستان و ۵ درصد سایر مذاهب.

نیروی نظامی (تخمین ۹۸/۸): نیروی زمینی ۱۳۰۰۰۰ نفر، نیروی دریایی ۳۷۰۰۰ نفر، نیروی هوایی ۸۰۰۰ نفر و نیروهای شبه‌نظامی ۱۴۰۰۰ نفر.

مروری بر اوضاع اقتصادی

وزیر دارایی: خوزه آنجل گوریاتروینو^(۶)
پول رسمی: ۱ پزو = ۱۰۰ سنتاوس.
نرخ ارز بازار (تخمین ۲۰۰۰/۱/۳۰): ۱ دلار آمریکا = ۹/۶۱ پزو.

تولید ناخالص داخلی (GDP) (تخمین ۱۹۹۹): ۲۵۵/۳ میلیارد دلار.

GDP سرانه (تخمین سال ۱۹۹۸): ۲۳۰۹ دلار.

نرخ واقعی رشد GDP (تخمین سال ۱۹۹۹): ۲/۹ درصد، (تخمین برای سال ۲۰۰۰): ۳/۳ درصد.

نرخ تورم (قیمت‌های مصرف‌کنندگان، تخمین سال ۱۹۹۸): ۱۵/۹-۱۸/۶ درصد، (تخمین برای سال ۱۹۹۹): ۱۶/۱-۱۶/۰ درصد.
نرخ بیکاری (تخمین سال ۱۹۹۸): ۲/۶

ذخایر کل (غیر از طلا) (تخمین سال ۱۹۹۹): ۳۱/۵ میلیارد دلار.

کل بدهی‌های خارجی (تخمین ۱۹۹۹): ۱۶ میلیارد دلار (۳۵/۱ درصد از GDP).

مروری بر وضعیت انرژی

وزیر انرژی: لوئیس تلرکونترلز^(۷) (در تاریخ ۹۷/۱۰/۲۰ منصوب شد).

ذخایر اثبات شده نفت (تخمین ۲۰۰۰/۱/۱): ۲۸/۴ میلیارد بشکه.

تولید نفت (تخمین سال ۱۹۹۹): ۳/۴ میلیون بشکه در روز که ۲/۹ میلیون بشکه در روز آن، نفت خام است.

مصرف نفت (تخمین سال ۱۹۹۹): ۲ میلیون بشکه در روز.

خالص صادرات نفت (تخمین سال ۱۹۹۹): ۱/۳۷ میلیون بشکه در روز صادرات ناخالص نفت خام (تخمین سال ۱۹۹۸): ۱/۶۹ میلیون بشکه در روز (۱/۳۶ میلیون بشکه در روز به ایالات متحده).

درآمدهای حاصل از صادرات نفت

درصد (نرخ رسمی)، به علاوه تعداد قابل توجهی از افراد نیمه بیکار.

شرکای عمده تجاری: ایالات متحده آمریکا، کانادا، ژاپن، آلمان و انگلیس.

تراز حساب جاری (تخمین سال ۱۹۹۹): ۱۰/۵ میلیارد دلار (-۲/۳ تا -۲/۸ درصد از GDP).

تراز تجارت کالا (تخمین سال ۱۹۹۹): -۴/۵ میلیارد دلار (۱۴/۵ میلیارد دلار با ایالات متحده).

صادرات: ۱۲۷/۵ میلیارد دلار (۹۴/۷ میلیارد دلار به ایالات متحده در سال ۱۹۹۸).

واردات: ۱۳۲ میلیارد دلار (۷۹ میلیارد دلار از ایالات متحده در سال ۱۹۹۸).

محصولات عمده صادراتی: نفت خام و فرآورده‌های نفتی، قهوه، نقره، موتورها، وسایل نقلیه موتوری، کنان، وسایل الکترونیکی.

کالاهای عمده وارداتی: ماشین‌های فلزکاری، تولیدات نورد فولاد، ماشین‌آلات کشاورزی، تجهیزات و لوازم برقی، هواپیما، قطعات و وسایل نقلیه و هواپیما.

(تخمین سال ۱۹۹۹): ۸/۶ میلیارد دلار.
ظرفیت پالایش نفت خام (تخمین ۲۰۰۰/۱/۱): ۱/۵۲۵ میلیون بشکه در روز.
ذخایر گاز طبیعی (تخمین ۲۰۰۰/۱/۱): ۳۰/۱ تریلیون فوت مکعب.
تولید گاز طبیعی (تخمین سال ۱۹۹۸): ۱/۲۷ تریلیون فوت مکعب.
مصرف گاز طبیعی (تخمین سال ۱۹۹۸): ۱/۲۸ تریلیون فوت مکعب.
واردات گاز طبیعی از ایالات متحده (تخمین سال ۱۹۹۷): ۳۸/۴ میلیارد فوت مکعب.

صادرات گاز طبیعی به ایالات متحده (تخمین سال ۱۹۹۹): ۵۵ میلیارد فوت مکعب.
ذخایر قابل استحصال زغال سنگ (تخمین ۱۹۹۸/۱۲/۳۱): ۱/۳ میلیارد تن.
تولید زغال سنگ (تخمین سال ۱۹۹۸): ۱۱/۳۹ میلیون تن.
مصرف زغال سنگ (تخمین سال ۱۹۹۸): ۱۳/۱۶ میلیون تن.
خالص واردات زغال سنگ (تخمین سال ۱۹۹۸): ۱/۸ میلیون تن.
ظرفیت تولید برق (تخمین سال ۱۹۹۸): ۳۸/۱ میلیون کیلووات.
تولید خالص برق (تخمین سال ۱۹۹۸): ۱۷۶/۱ میلیارد کیلووات ساعت.
مصرف خالص برق (تخمین سال ۱۹۹۸): ۱۶۴/۸ میلیارد کیلووات ساعت.

صنعت انرژی

سازمانها:

نفت و گاز طبیعی: شرکت نفت مکزیک پیمکس^(۸)، چهار شرکت فرعی عملیاتی (اکتشاف و تولید، پالایش، گاز و مواد پتروشیمیایی اولیه و مواد پتروشیمیایی ثانویه) و شرکت بین‌المللی پترولوس مکزیک (PMI).
شرکت تولید و توزیع برق: کمسیون برق فدرال (CFE)، و روشنایی و برق (LFC).
شرکت گاز طبیعی و برق: کمسیون مقررات انرژی (CRE).

بنادر عمده:

سواحل خلیج مکزیک: باجارتوس^(۹)، داس بوکاس^(۱۰) و کابوآکاس^(۱۱) (که غالباً صادرات نفت شرکت پیمکس از آنها صورت می‌گیرد).

سواحل دریای آرام: سالیناکروز^(۱۲) و روزارتیو^(۱۳).
میدان‌های عمده تولید نفت: پول^(۱۴)، کائ^(۱۵)، کو^(۱۶)، آبکان^(۱۷) و کانتارل^(۱۸).
پالایشگاه‌های عمده (ظرفیت در ۹۹/۱۲/۲۰): سالیناکروز (۳۳۰۰۰۰ بشکه در روز)، تولاهیدالگو^(۱۹) (۳۲۰۰۰۰ بشکه در روز)، سالامانکا^(۲۰) (۲۴۵۰۰۰ بشکه در روز)، سدریتا^(۲۱) (۲۳۵۰۰۰ بشکه در روز)، سیناتیلان^(۲۲) (۲۰۰۰۰۰ بشکه در روز)، چوودامادرو^(۲۳) (۱۹۵۰۰۰ بشکه در روز)، ظرفیت پالایشی ۱۵۲۵۰۰۰ بشکه در روز.

پیشینه کلی

در حالی که زمان انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۰۰ نزدیک است، چشم‌انداز اقتصادی این کشور به تدریج بهبود می‌یابد. در سال ۱۹۹۹، بخش اقتصاد نرخ رشد اقتصادی ۲/۹ درصدی را به ثبت رساند که دلیل آن افزایش روابط اقتصادی با ایالات متحده، اعتماد بین‌المللی نسبت به توانایی‌های اقتصادی مکزیک و ادامه اصلاحات اقتصادی و سیاسی در این کشور بود. پیش‌بینی می‌شود، نرخ واقعی رشد در سال ۲۰۰۰ به ۳/۳ درصد برسد. البته، ادامه رشد به تداوم اصلاحات ساختاری، سیاست‌های مالی و پولی معقول، بازار مالی پایدار و صادرات قوی بستگی خواهد داشت.
مکزیک یکی از اعضای سازمان نفتا^(۲۴) و OECD و از تولیدکنندگان مهم نفت غیر اوپک به شمار می‌رود که ششمین شرکت بزرگ نفتی جهان یعنی پیمکس به این کشور تعلق دارد.
دولت مکزیک که به درآمدهای نفتی وابسته است، اخیراً از معضل کاهش قیمت‌های نفت در سال‌های ۹۸-۱۹۹۷ رهایی یافته است. نفت حدود ۷ درصد از کل درآمدهای صادراتی و ۳۳ درصد از درآمدهای دولت را تشکیل می‌دهد. سقوط قیمت‌های نفت در سال ۱۹۹۸، موجب نقصان شدید در تجارت گردید و بودجه دولت را دچار آشفتگی ساخت. از لحاظ سیاسی، مکزیک همچنان به آزادسازی جریان‌های سیاسی خود به سوی دموکراسی بیشتر ادامه می‌دهد. حزب حاکم میان‌رو یعنی «نهاد انقلابی» (PRI) به طور فزاینده با حزب راست اقدام ملی (PAN) و حزب چپ انقلاب دموکراتیک (PRD) در چالش است. در ژوئیه ۱۹۹۷، احزاب مخالف کنترل مجلس نمایندگان دولت فدرال را برای اولین بار در دست گرفتند.

ایالات متحده آمریکا، مهم‌ترین شریک تجاری مکزیک و منبع اولیه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در این کشور به حساب می‌آید. این ارتباط، در کنار سایر عوامل، توسط پیمان تجارت آزاد آمریکای شمالی (نفتا) تقویت می‌شود. پس از عملی شدن این پیمان در سال ۱۹۹۴، آزادسازی تجارت بین مکزیک، ایالات متحده آمریکا و کانادا صورت گرفت. همچنین در روندهای آتی، موجب روابط نزدیکتر ایالات متحده آمریکا و مکزیک در زمینه‌های یکپارچگی اقتصادی، مهاجرت و انرژی گردید. کاهش تجارت بازرگانی بین آمریکا و مکزیک، از آغاز بحران پژو در مکزیک در اواخر سال ۱۹۹۴، در محدوده ۲۰-۱۵ میلیارد دلار باقی ماند.

پیش‌بینی می‌شود، اقتصاد مکزیک و در نتیجه نیازهای انرژی، در دهه جاری رشد داشته باشند. احتمالاً نفت و گاز طبیعی با حدود ۸۰ درصد از کل انرژی مصرفی، اصلی‌ترین منبع انرژی تا سال ۲۰۲۰ خواهند بود. دولت مکزیک هنوز اختیار کلیه منابع انرژی داخلی را در دست داشته و در مقابل خصوصی‌سازی ایستادگی می‌کند. کاهش تدریجی ذخایر نفت، کمبود فزاینده سوخت، تأمین ضعیف برق و افزایش واردات مواد خام و عدم کارایی در بخش انرژی موجب شده است تا دولت، تنها اجازه مشارکت محدودی را، مانند دسترسی به تسهیلات انتقال و توزیع در صنعت گاز طبیعی و تولید برق در بخش نیرو، به بخش انرژی بدهد. طبق قانون، دولت دارای انحصار در دسترسی مستقیم به منابع طبیعی است و این انحصار همچنان به مسدود شدن جریان سرمایه‌گذاری خصوصی مورد نیاز برای بهبود شرایط، منجر شده است. ضمناً تجارت باید به منظور تهیه و تدارک خدمات انرژی و مواد خام عملیاتی به دولت تکیه کند.

علی‌رغم افزایش ۴۳ درصدی در هزینه‌های انرژی فدرال در سال ۱۹۹۹، نسبت به سطح سال ۱۹۹۸، که عمدتاً به دلیل ظرفیت فزاینده برق و سرمایه‌گذاری در صنعت نفت صورت گرفته، مکزیک به سرمایه‌گذاری بخش خصوصی متکی است. این سرمایه‌گذاری خصوصی نسبت به سال ۱۹۹۸، افزایش چشمگیری را نشان می‌دهد و از بازارهای مالی و سرمایه‌گذاری مستقیم ناشی می‌شود. مقامات رسمی انرژی مکزیک در نظر دارند تا قراردادهایی را به شرکت‌های خصوصی به منظور لوله‌گذاری خطوط لوله گاز طبیعی، احداث نیروگاه‌های جدید و مدرنیزه

کردن و توسعه شش پالایشگاه نفت (از لحاظ توسعه تولید بنزین بدون سرب در مکزیک) واگذار نمایند. اختصاص بودجه برای شرکت‌های پیمکس و کمیسون برق فدرال (CFE)، که کار تولید و توزیع برق در مکزیک را برعهده دارد، قطع شده و پارانه‌های انرژی نیز متوقف گشته است. در مورد CFE، دولت به طور مؤثر سهم بازده برق ملی را کاهش داده و تسهیلات ساخت، مالکیت و تولید برق را به سمت شرکت‌های خصوصی سوق داده است.

با توجه به افزایش مورد انتظار در تقاضای برق، خصوصاً در ناحیه صنعتی و رو به رشد شمالی، افزایش وابستگی متقابل بین مکزیک و نگزاس در سال‌های آتی پیش‌بینی می‌شود. مصرف گاز و برق در مکزیک به دلیل تلاش‌های خصوصی‌سازی، رشد تقاضای انرژی، پیشرفت تکنولوژی‌های تولید گاز و رشد تولید مستقل برق افزایش خواهد یافت. تعرفه‌های واردات گاز طبیعی این کشور در سال ۱۹۹۹، حذف گردید که این امر، فرصتی مناسب برای صادرکنندگان گاز طبیعی آمریکا بود.

نفت

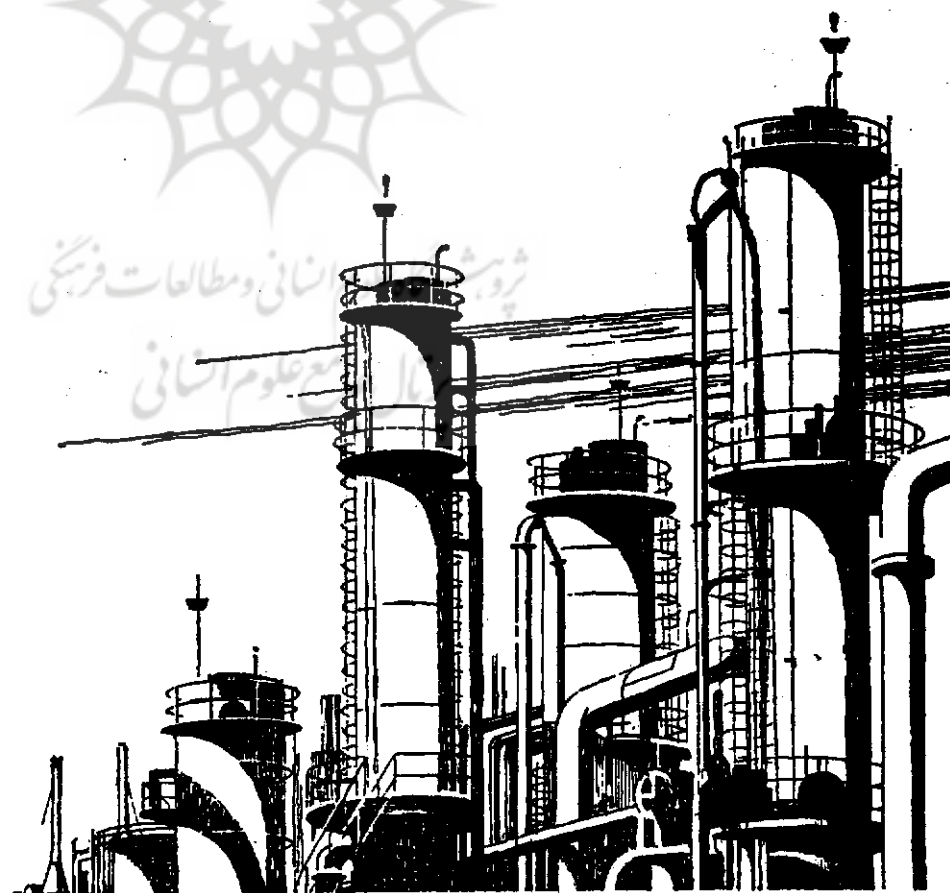
مکزیک بعد از ونزوئلا، دومین ذخایر بزرگ نفت خام در نیمکره غربی را داراست. پیمکس، شرکت نفت دولتی مکزیک، که ششمین شرکت نفتی بزرگ جهان است، مهمترین دارایی در اقتصاد مکزیک به شمار می‌رود و نشانه‌ای از حاکمیت و استقلال مکزیک است. شرکت پیمکس، کنترل کلیه مناطق در بخش‌های نفت و گاز را برعهده دارد. این شرکت از حق انحصاری بر اکتشاف، توسعه، پالایش، حمل و نقل ذخیره‌سازی و توزیع هیدروکربن کشور برخوردار است. مشارکت خارجی در بخش بالادستی مکزیک، به موافقتنامه‌های خدمات و عملکرد و قراردادهای حفاری محدود می‌شود. شرکت پیمکس در چهار محدوده فعالیت دارد: اکتشاف و تولید، پالایش، گاز و مواد پتروشیمیایی.

ذخایر اثبات شده نفت مکزیک، حدود ۲۸/۴ میلیارد بشکه تخمین زده می‌شود. در سال ۱۹۹۹، تولید نفت مکزیک حدود ۳/۴ میلیون بشکه در روز (۲/۹ میلیون بشکه در روز نفت خام) و مصرف آن ۲ میلیون بشکه در روز

بود. خالص صادرات، حدود ۱/۴ میلیون بشکه در روز بود که از این مقدار ۱/۲ میلیون بشکه در روز به ایالات متحده آمریکا صادر می‌شد. درآمد حاصل از صادرات نفت در سال ۱۹۹۹، حدود ۸/۶ میلیارد دلار تخمین زده می‌شود که نسبت به ۷/۱۴ میلیارد دلار درآمد سال ۱۹۹۸، افزایش نشان می‌دهد.

در سال ۲۰۰۰، پیمکس هزینه‌های خود را صرف توسعه حوزه‌های دریایی در خلیج مکزیک و ساخت تأسیسات جدید فرآوری گاز طبیعی می‌نماید، که این امر به شرکت اجازه می‌دهد تا شبکه در حال توسعه گاز را برای صنایع تغذیه کند. پیمکس همچنین اعلام کرده است که از ۵/۸ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری خصوصی برای مدرنیزه کردن پالایشگاه‌ها و افزایش تولید استفاده خواهد نمود. دولت مکزیک همچنین در نظر دارد تا پروژه دشوار تلاش برای فروش سهم‌های جزئی در واحدهای پتروشیمیایی پیمکس را به سرمایه‌گذاران خصوصی ادامه دهد. یکی از چالش‌های اساسی پیمکس، مقدار پولی است که باید هر ساله در قالب مالیات‌ها و جریمه‌های ویژه بر تولید، به دولت فدرال پرداخت کند، به این دلیل در صرف بودجه خود با محدودیت مواجه است. تلاش‌های توسعه نفت مکزیک، در حال حاضر بر پروژه عظیم دریایی ۵/۳ میلیارد دلاری نفت سنگین میدان کانتارل در بخش جنوبی خلیج کامپش^(۲۵) متمرکز شده است. کانتارل، حدود ۱/۴ میلیون بشکه در روز از کل تولید نفت خام مکزیک را به خود اختصاص داده است و بیش از نیمی از بودجه سرمایه‌گذاری پیمکس صرف آن می‌شود. پیمکس در نظر دارد تا در بین سال‌های ۱۹۹۸ تا ۲۰۱۱، حدود ۵ میلیارد دلار را صرف افزایش تولید نماید که ۱ میلیارد دلار صرف بزرگترین طرح تولید و تزریق نیتروژن برای افزایش فشار مخازن و تولید سرچاهی نفت خام سنگین مایان^(۲۶) می‌شود. یکی دیگر از پروژه‌های توسعه نفت مکزیک مجموعه نفت خام کو-سالوب-زاپ^(۲۷) در حوزه دریایی کامپش و پروژه نفت سبک گریجاولادلتا^(۲۸) است. مکزیک افزایش اکتشاف و تولید را در برنامه دارد اما برخلاف اواخر دهه ۱۹۷۰، اکتشافات کنونی دشوارتر است و نیازمند تکنیک‌های پیشرفته لرزه‌نگاری است.

مکزیک سه نوع نفت خام تولید می‌کند:

نفت خام سنگین مایان-۲۲، (بیش از نیمی از کل تولید)، نسیف خام سبک کم گوگرد ایستامس^(۲۹) ۳۴ (حدود ۲۸ درصد از تولید کل)، و نفت خام بسیار سبک اولمکا^(۳۰) ۳۹ (در حدود یک پنجم از تولید کل). نزدیک به سه چهارم از کل تولید نفت خام مکزیکی از واحدهای دریایی در کامپش ساوند^(۳۱) در خلیج مکزیکی حاصل می‌شود که شامل ۱۵ میلیارد بشکه ذخایر نفت خام اثبات شده است.

قیمت‌های پایین نفت در سال‌های ۹۹-۱۹۹۸ و وابستگی شدید مکزیکی به درآمدهای نفتی، موجب شد که این کشور از طرح کاهش تولید اوپک در سال‌های ۲۰۰۰-۱۹۹۸ حمایت کند. در بین کشورهای تولیدکننده غیر اوپک و اوپک، مکزیکی نقش فعالی را در کاهش تولید خود ایفا نموده است (صادرات نفت خام را با وارد کردن بیشتر نفت خام مکزیکی به پالایشگاه‌های داخلی کاهش داده، در حالی که واردات فرآورده‌های نفتی نیز تقلیل یافته است).

مکزیکی در حال حاضر دارای شبکه خط لوله ۳۴۰۰۰ مایلی نفت خام و فرآورده‌های نفتی است. در سال ۲۰۰۰، پیمکس در نظر دارد تا ۵۰۰ میلیون دلار برای افزودن ۱۲۶۰ مایل خط لوله دیگر به این شبکه صرف نماید.

پالایش

پیمکس دارای حق انحصاری بر کنترل پالایش نفت خام در کشور است. مکزیکی دارای شش پالایشگاه عمده است که نیازمند ارتقای کیفیت هستند. با اینکه مکزیکی حدود ۵ درصد از نفت جهان را تولید می‌کند، اما از تجهیزات کافی پالایشگاهی و تکنولوژی کافی برای تأمین نیازهای پالایشگاه‌های خود بهره‌مند نیست. مکزیکی بیشتر نفت خام خود را به ایالات متحده صادر می‌کند و در عوض ۱۳۰۰۰۰ بشکه در روز نفت پالایش شده وارد می‌نماید. با توجه به وضعیت کنونی و این حقیقت که مصرف بنزین این کشور با رشد سالانه ۳ درصد طی پنج سال آینده رشد خواهد کرد، پیمکس تلاش می‌کند تا ظرفیت پالایشی کشور را، به منظور فرآوری نفت خام‌های سنگین و تولید حجم بیشتری از فرآورده‌های سبک، توسعه دهد.

گاز طبیعی

تا چندی پیش مکزیکی به توسعه و اکتشاف گاز طبیعی به اندازه نفت توجه و تأکید

نداشت. اکثر گاز طبیعی اخیراً کشف شده و همراه با نفت خام بوده است. یکی از موانع عمده توسعه گاز، عدم سرمایه‌گذاری در خطوط لوله برای انتقال گاز در مسافت‌های طولانی است (اکثر تولید در مناطق دریایی یا مناطق خشکی جنوب است در حالی که جمعیت در نواحی مرکزی و شمال متمرکز شده است). به هر حال گاز طبیعی نقش مهمی در آینده ایفا خواهد نمود، چرا که نیروگاه‌های با سیکل ترکیبی جدیدتری ساخته می‌شوند و نیروگاه‌های موجود نیز به طوری تغییر می‌یابند که بتوانند از گاز استفاده کنند. کمیسیون مقررات انرژی مکزیکی (CRE) پیش‌بینی می‌کند که تقاضای گاز طبیعی در دهه آینده دو برابر خواهد شد، که نیمی از این گاز صرف تولید برق خواهد شد.

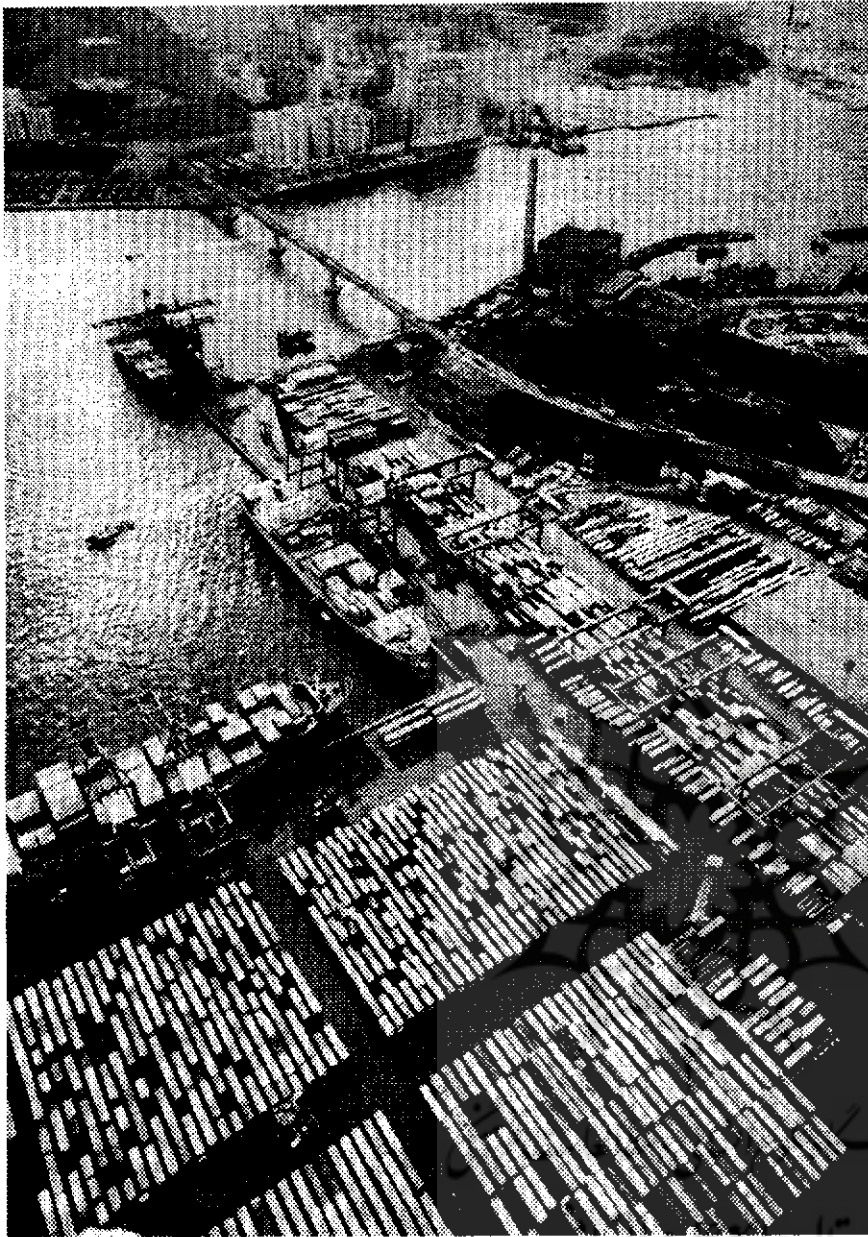
مکزیکی در سال ۱۹۹۸ از ۳۰/۱ تریلیون فوت مکعب ذخایر، حدود ۱/۲۷ تریلیون فوت مکعب گاز طبیعی تولید کرد. در سال ۱۹۹۷، ایالات متحده آمریکا به میزان ۳۸/۴ میلیارد فوت مکعب گاز طبیعی به مکزیکی صادر نمود، در حالی که خود این کشور ۱۷/۲ میلیارد فوت مکعب وارد می‌نمود. واردات گاز طبیعی از ایالات متحده از ژانویه سال ۱۹۹۶ آزاد شد و تعرفه‌های واردات نیز در نیمه سال ۱۹۹۹ حذف شد. وزیر انرژی مکزیکی پیش‌بینی می‌کند، تولید گاز با میانگین سالانه ۱۰ درصد در دوره زمانی ۲۰۰۱-۱۹۹۹ افزایش یابد. انتظار می‌رود تقاضای داخلی با میانگین سالانه ۱۲ درصد بین سال‌های ۱۹۹۹ تا ۲۰۰۱ سریعتر از تولید افزایش یابد و به ۲/۵ تریلیون فوت مکعب تا سال ۲۰۰۶ (از حدود ۱/۲ تریلیون فوت مکعب در سال ۱۹۹۷) برسد. انتظار می‌رود سرمایه‌گذاری در بازار گاز طبیعی مکزیکی در دو سال آینده به ۱ میلیارد دلار برسد.

آزادسازی بخش گاز

صنعت گاز طبیعی مکزیکی آزادترین بخش انرژی این کشور است. در سال ۱۹۹۵، کنگره مکزیکی قانون گاز طبیعی را تصویب کرد که به موجب آن بازار گاز طبیعی به روی سرمایه‌گذاران خارجی باز شد. این امر شامل حمل و نقل گاز، ذخیره‌سازی و توزیع می‌شد و به شرکت‌های خارجی اجازه می‌داد تا گاز طبیعی را صادر و وارد کنند، اگرچه داشتن بیش از یک نقش را در صنعت محدود می‌کند. این قانون در حالی که شرایط فروش دست اول، قراردادهای مالکیت و واگذاری را تعیین نمود، صادرات و واردات را

آزاد کرده است. همچنین طبق این قانون، چارچوبی برای ساخت و توسعه خطوط لوله توزیع و انتقال مشخص شد. پیمکس از حق اختصاصی برای استخراج و فروش گاز طبیعی برخوردار است و بنابراین حق انحصاری توزیع و ذخیره‌سازی تا زمان فروش در دست این شرکت است. از این رو، رشد بازار گاز طبیعی به اقدام پیمکس، به منظور تشکیل یک بازار رقابتی، بستگی دارد. در نیمه سال ۱۹۹۹، کمیسیون مقررات انرژی، مفاد جدیدی را برای فروش دست اول گاز، حمل و نقل و دسترسی مستقیم به سیستم خطوط لوله ۵۲۲۰ مایلی پیمکس منتشر کرد. دسترسی مستقیم از سال ۱۹۹۷ وجود داشت. اما به علت عدم وجود یک قانون تعرفه‌ای واضح و شفاف، خریداران کمی برای خرید گاز وجود داشتند. در نیمه سال ۱۹۹۹، وزیر انرژی مکزیکی قانون جدیدی را برای فروش، حمل و نقل، توزیع و ذخیره‌سازی LPG وضع کرد که براساس آن، شرکت‌های خصوصی اجازه حمل و نقل، ذخیره‌سازی و بازاریابی LPG را دارند، اما توزیع به شرکت‌های مکزیکی محدود می‌شود.

کمیسیون مقررات انرژی در اندیشه حصول به یک صنعت گاز طبیعی رقابتی، کارآمد، امن و پایدار به عنوان بخشی از تلاش‌های مکزیکی برای افزایش کاربرد گاز به دلایل زیست‌محیطی، اقتصادی و سایر موارد است. قدرت کمیسیون مقررات انرژی، شامل تقویت مقررات، بازرسی تأسیسات، صدور مجوز، نظارت بر قیمت‌ها، نظارت کلی بر صنعت، تضمین یک تأمین مالی مناسب، امنیت، اجازه رقابت و حذف یارانه‌ها می‌شود. مشارکت بخش خصوصی در این محدوده‌ها در حال حاضر تابع مجوزهای اعطا شده ۳۰ ساله، توسط CRE براساس مناقصه است. کمیسیون مقررات انرژی قبلاً امتیازهای توزیع و حمل و نقل بسیاری را در مناطق مختلف واگذار کرده است. بازار بزرگ گاز خانگی که اخیراً از LPG استفاده می‌کند و نیازهای نوظهور برای نیروگاه‌های تولیدی گازسوز، به جذب سرمایه‌گذاران به این صنعت و فشار برای آزادسازی بیشتر، به ویژه در محدوده LPG همچنان ادامه خواهد داد. تعداد زیادی مجوز انتقال و توزیع از سال ۱۹۹۵ به شرکت‌های خصوصی برای توزیع گاز واگذار شده و پروژه‌های عمده‌ای نیز قرار است در سال ۲۰۰۲ مورد مناقصه قرار گیرند. در ژوئیه ۱۹۹۹، ذخایر گازی در خلیج مکزیکی کشف شد که ممکن

است به بزرگی ذخایر دریای شمال باشد. دولت اظهار داشته است که چشم‌اندازهای خوبی برای اکتشافات گاز طبیعی در جنوب ایالت وراکروز^(۳۲) وجود دارد.

بیشترین مقدار گاز طبیعی مکزیک در بخش جنوبی کشور، دور از منطقه مصرف در شمال و شمال شرقی تولید می‌شود. گاز همراه (مرطوب) هم در خشکی (عمدتاً در جنوب مناطق چیپاس^(۳۳) و تاباسکو^(۳۴)) و هم در مناطق دریایی تولید می‌شود. گاز طبیعی همچنین در بخش شمال شرقی کشور در بزرگترین میدان گاز غیر همراه (خشک) بورگاس^(۳۵) تولید می‌شود جایی که پیمکس طرح وسیع افزایش تولید را در آن آغاز نموده است. پیمکس امیدوار است تولید میدان بورگاس را با استفاده از تکنولوژی لرزه‌نگاری سه‌بعدی همراه با تکنیک‌های جدید حفاری و جداسازی هیدرولیکی افزایش دهد. با افزایش تولید این میدان، پیمکس امیدوار است تا بازار صنعتی رو به رشد شمال شرقی مکزیک را که مقصد تولیدکنندگان آمریکایی نیز هست، تأمین کند. علاوه بر این، در نظر دارد بخشی از افزایش تولید گاز خود را به ایالات متحده صادر کند. انتظار می‌رود، مصرف گاز طبیعی در شمال شرقی مکزیک، در نتیجه رشد سریع صنعتی، اهداف پاکسازی هوا و ساخت نیروگاه‌های جدید گازسوز، در دهه آینده افزایش یابد. در اواخر سال ۱۹۹۷، گاز طبیعی از ایالات متحده آمریکا به مکزیک از طریق خط لوله سامالایوکا^(۳۶) صادر می‌شد که مرز آمریکا-مکزیک را در نزدیکی کلیت^(۳۷) در تگزاس قطع می‌کند. این خط لوله، نیسازهای نیروگاه سامالایوکا در نزدیکی چیپودادخوارز^(۳۸) مکزیک و همچنین سایر بازارهای آن منطقه را تأمین می‌کند.

زغال سنگ

زغال سنگ ۱۱ درصد از احتیاجات کل برق مکزیک را برآورده می‌سازد. ذخایر قابل اکتشاف زغال سنگ در سال ۱۹۹۸ به میزان ۱/۳ میلیارد تن بود. بخش عمده ذخایر زغال سنگ کشور، که به علت خاکستر بالا از کیفیت پایینی برخوردار است، در کوایهولا^(۳۹)، در شمال شرقی کشور در مرز ایالات متحده قرار دارد. زغال سنگ مکزیک عمدتاً برای تولید فولاد و همچنین تأمین چندین نیروگاه زغال سوز در این منطقه کاربرد دارد. شرکت میسن انرژی^(۴۰) که شرکت دولتی میکاره^(۴۱) را پس از خصوصی شدن خریداری کرد، هم‌اکنون بزرگترین تولیدکننده

درصد زغال سوز، ۴/۸ درصد توسط نیروگاه هسته‌ای و ۳/۵ درصد از منابع ژئوترمال و غیره (به طور مثال یک نیروگاه بادی) است. سیاست انرژی-صنعتی مکزیک خواهان افزایش قابل ملاحظه تبدیل نیروگاه‌های ترموالکتریک به گاز طبیعی تا سال ۲۰۰۵ است و اکثر نیروگاه‌های برق جدید با گاز طبیعی راه‌اندازی خواهند شد.

شرکت‌های CFE و LFC^(۴۲) دو شرکت توزیع دولتی هستند. شرکت CFE، از یک انحصار در بخش نیروی الکتریکی در طول چند دهه برخوردار بوده است، هرچند اصلاحاتی که در سال ۱۹۹۲ به انجام رسید، به تولیدکنندگان مستقل برق (IPPs) و تولیدکنندگان مشترک اجازه داد تا به CFE برق بفروشند. این شرکت در

زغال سنگ مکزیک است. حجم کوچکی از واردات از ایالات متحده، کانادا و کلمبیا، عرضه داخلی زغال سنگ را بهبود بخشیده است. انتظار می‌رود تقاضای زغال سنگ در دهه آتی، سالانه ۳/۲ درصد افزایش یابد که بیشتر آن از بخش‌های تولید برق و صنایع ناشی می‌شود.

برق

مکزیک دارای یک شبکه برق مرتبط ملی است که به چهار منطقه تقسیم‌بندی می‌شود: منطقه شمال، باجای^(۴۲) شمالی، باجای جنوبی و جنوب (بزرگترین منطقه). بخش تولید برق مکزیک ۵۰/۱ درصد نفت سوز، ۱۹/۳ درصد هیدروالکتریک، ۱۱/۳ درصد گازسوز، ۱۰/۹

منبع:

EIA, Website, February 2000

1. Ernesto Zedillo Ponce de le'n
2. Guadalajara
3. Monterrey'
4. Puebla
5. Nahuatal
6. Jose Angel Gurria Trevino
7. Luis Telez Kuenzler
8. Pemex
9. Pajaritos
10. Dos Bocas
11. Cayo Arcos
12. Salina Cruz
13. Rosarito
14. Pol
15. Caan
16. Ku
17. Abkatun
18. Cantarell
19. Tula Hidalgo
20. Salamanca
21. Cdereyta
22. Minatitlan
23. ciudad Madero
24. North American Free Trade Agreement
25. Campeche
26. Mayan
27. Ku.-Maloob-Zaap
28. Grijalva Delta
29. Isthums
30. Olmeca
31. Campeche Sound
32. Veracruz
33. Chiapas
34. Tabasco
35. Burgos
36. Samalayuca
37. Clint
38. Ciudad Juarez
39. Coahuila
40. Mission Energy
41. Minera Carbonifera Rio Escondido
42. Baja
43. Light & Power
44. San Juanico
45. Baja California Sur
46. Ariona
47. Niagara Mohawk
48. Asea Brown Boveri

می‌رود. مکزیک همچنین یک طرح مشوق مالیات فدرال را برای خرید تجهیزات کنترل جمعیت معرفی نموده و قانون عمومی تعادل زمین‌شناسی و حفاظت زیست‌محیطی (LGEEPA) را اصلاح کرده است. تحت این قانون، وزارتخانه‌های مرتبط با مسائل زیست‌محیطی و منابع طبیعی، مورد تجدید ساختار قرار گرفتند. وزارتخانه‌های محیط زیست، منابع طبیعی و شیلات در نظر دارند تا سیاست‌های زیست‌محیطی دولت فدرال مکزیک را مدرنیزه و متمرکز کنند. مؤسسه ملی اکسولوژی، مسئول اجرای سیاست‌های زیست‌محیطی است، در حالی که دادستان کل فدرال در امور حفاظت از محیط زیست، مسئولیت بازرسی محیطی و مذاکرات انجام توافقات با گروه‌های تجاری و صنعتی را در مکزیک برعهده دارد.

در حالی که مکزیک تنها ۱/۵ درصد از کل انرژی جهان را در اختیار دارد، در کنار برزیل، ونزوئلا، کلمبیا و شیلی در آمریکای لاتین، یکی از کشورهای مهم مستخرج کننده کربن به شمار می‌رود. تراکم کربن مکزیک در مقایسه با سایر کشورهای آمریکای مرکزی و جنوبی نسبتاً بالاست. اگر سیاست‌های پیش‌بینی شده به اجرا درآید، احتمالاً تراکم کربن در آینده کاهش خواهد یافت. مصرف سرانه انرژی و نشر کربن نیز در مقایسه با سایر کشورهای منطقه بالاست، با این حال این میزان در مقایسه با سایر اعضا OECD پایین است. موقعیت مکزیک به عنوان یک کشور در حال توسعه و همچنین یکی از اعضای OECD، موجب شده است تا این کشور در مذاکرات در حال جریان تغییرات آب و هوا به جایگاهی ویژه دست یابد.

فرصت‌های بسیاری برای بهره‌برداری از تکنولوژی‌های انرژی تجدیدپذیر در مکزیک وجود دارد. در ماه مارس ۱۹۹۸، این کشور عملیات مشترک با ایالات متحده را در پروژه‌ای با هدف ساخت یک سیستم هیبرید برای استفاده از ظرفیت انرژی خورشیدی، باد و دیزل در سان خوانیکو^(۴۴) و باجاکالیفرناسور^(۴۵) انتخاب کرد. این پروژه شامل شرکت خدمات عمومی آریزونا^(۴۶)، شرکت نیاگرا موهاک^(۴۷) و CFE می‌شود. در آوریل ۱۹۹۸، شرکت آسه آبراون باوری^(۴۸) سوئیس اعلام کرد که یک نیروگاه پیشرفته، با کارایی بالا و انتشار کم را به میزان ۲۵۰ میلیون دلار برای CFE تأمین مالی خواهد کرد.

حدود ۹۰ درصد از ۳۸/۱ گیگاوات از ظرفیت تولید الکتریسیته مکزیک را در اختیار دارد و برق را برای مصرف حدود ۱۶/۵ میلیون مصرف‌کننده توزیع می‌کند. شرکت LFC حدود ۲/۳ درصد از کل برق را تولید می‌کند و برق را برای ۴/۹ میلیون مصرف‌کننده در مکزیکوسیتی توزیع می‌کند. پیمکس ۴/۴ درصد تولید را در اختیار دارد، در حالی که ۳/۳ درصد باقیمانده، توسط بخش خصوصی تولید می‌شود.

بخش برق مکزیک از اوایل سال ۲۰۰۰ وارد مقطع حساسی شده است. هرچند تولید برق مکزیک در طی دهه گذشته افزایش بسیاری داشته است، اما به نظر نمی‌رسد که عرضه آن بتواند رشد تقاضای پیش‌بینی شده (در حدود ۳/۷ درصد در سال) را طی دو دهه آینده تأمین کند. با این حال، با توجه به ظرفیت شبکه کنونی، این بخش به زودی شاهد کمبودهایی خواهد بود. وزارت انرژی مکزیک اظهار داشته است که در حدود ۱۳ گیگاوات ظرفیت تولید برق و در حدود ۲۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری تا سال ۲۰۰۶ و ۵۰ میلیارد دلار تا ده سال آینده مورد نیاز است تا بتوان از عهده تقاضا برآمد. عدم موفقیت در این سرمایه‌گذاری، قابلیت رقابت بین‌المللی منطقه مهم صنعتی در شمال را شدیداً تحت تأثیر قرار خواهد داد. افزایش نگرانی نسبت به قطع احتمالی برق در آینده نزدیک، موجب شد وسیع فروش سیستم‌های برق بلاانقطاع شده است.

در سال ۱۹۹۹، مکزیک مجوز ۹ تأسیسات جدید تولیدی، ۱۱ خط انتقال و ۴ مورد ارتباط جدید را با شبکه برق ایالات متحده دریافت کرد. که هدف از مورد آخر، افزایش سریع قابلیت دسترسی نیرو برای صنعتی شدن سریع بخش مرزی مکزیک است. اگرچه حدود ۹۵ درصد از لوازم خانگی در مکزیک برقی است، اما هنوز هزاران شهر مسکونی فاقد برق می‌باشند. شبکه موجود برق‌رسانی در مکزیک، نیازمند تعمیر مبرم است، چرا که بیش از ۱۵ درصد ضایعات ناشی از حمل و نقل را تجربه می‌کند.

مسائل زیست‌محیطی

مکزیک یک طرح ملی زیست‌محیطی ۵ ساله (۲۰۰۰-۱۹۹۶) را آغاز نموده که طبق پیش‌بینی‌های قبلی، ۱۳/۳ میلیون دلار برای کاهش آلودگی هوا در اطراف مکزیکوسیتی سرمایه‌گذاری شده است. این پروژه به عنوان یک نمونه عملی برای سایر شهرهای بزرگ به شمار